

ENI tihaja od oktobra 1947
kot tednik — Od 1. januar-
ja 1958 kot poltednik — Od
1. januarja 1960 trikrat te-
densko, in sicer ob pone-
deljkih, sredah in sobotah

GLAS

KRANJ — SOBOTA, DNE 13. JULIJA 1963 —
LETO XVI. — ŠT. 81 — CENA 20 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice,
Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Tržič —
Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk« —
Urejuje uredniški odbor — Glavni ured. Slavko
Beznik — Odgovorni urednik Gregor Kocijan

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kolektivi naj odločajo

Pri novih občinskih skupščinah so razen drugih organov imenovane tudi komisije za ugotavljanje osebnega dohodka zaposlenih po delovnih organizacijah. Ze sama imenovanja so ponekod vzbudila občutek ponovnega »vmešavanja v naše stvari«. To pa lahko pripelje pri posameznih kolektivih do malodušja.

Lani smo imeli v okviru občinske komisije za uveljavljanje predpisov o čistem in osebnem dohodku v gospodarskih organizacijah. Ker so takrat nastala razna neustemeljena odstopanja med dviganjem produktivnosti in izplačevanjem osebnega dohodka — kot delna posledica prvih poskusov svobodnega uveljavljanja ekonomskih zakonitosti v proizvodnji in na trgu — je bila zato tudi naloga teh komisij drugačna kot letos. Imele so nalogo zadržati posamezne ekstreme navzgor in ublažiti nekatere prevelike razlike v prejemkih med vodilnim osebjem in ostalimi. To je imelo bolj družbeno-politične kot ekonomske posledice. Seveda so marsikje začeli v pretirano poseganje v konkretne primere, kar pa je, da so celotni napori zelo zaostriili

Nadaljevanje
na 2. strani 1

Priloge na sedemletni načrt

Osnova je proizvodnja

Perspektivni načrti gospodarskih organizacij v ospredju pozornosti

Vse ekonomske in proizvodne sile pri nas se pripravljajo na nadaljnji razvoj v prihodnjih sedmih letih. Osnova so seveda sedemletni perspektivni načrti. Ta naj bi na izkušnjah dosedanjih uspehov in na ocenah današnjih možnosti postavil poglobitvene cilje novih ekonomskih dosežkov v prihodnjem sedemletnem obdobju.

Tokrat smo pobarali o teh pripravah v radovljiški in jeseniški občini. Povsod, kot smo ugotovili, se skrbno pripravljajo. Poudarjajo pa, da bodo osnova za njihove občinske načrte perspektivni načrti podjetij. Zato velja vsa pozornost prav izdelavi letih, kar je prva stopnja pri tem obsežnem delu.

V jeseniški občini so te pripravne izredno živahne. Imeli so že posvetovanja z zastopniki obrtnih in trgovskih podjetij, s predstavniki industrijskih podjetij, pripravljajo pa posvetovanje s člani društva inženirjev in tehnikov, ki naj bi prevzeli velik delež v tehničnih pripravah itd. Najprej so izdelali načrt tehničnih in organizacijskih prijemov. Po tem načrtu, o katerem bo razpravljala še njihova občinska skupščina na prvem zasedanju, naj bi do 15. avgusta postavili vse organizacijske oblike in tako

začeli z načrtnim delom. Razen osrednje sedemletne komisije je predvidenih še vrsto pododborov in komisij. Tako predvidevajo posebno komisijo za pomoč gospodarskim organizacijam, posebno komisijo za izdelavo perspektivnih načrtov o razvoju kmetijstva in gozdarstva, za komunalne zadeve, promet itd. Posebne komisije bodo imeli tudi za razvoj telesnovzgojne in športne dejavnosti, za zdravstveno in socialno zaščito, šolstvo in drugo. Poseben odbor bo zbral in proučil gradivo o urbanistični dejavnosti v prihodnjem obdobju. Veliko pozornosti pa posvečajo izdelavi posebnega načrta o družbenem standardu v prihodnjih sedmih letih. Ta načrt, ki ga bo izdelala posebna komisija, naj bi predvideval vsa stanovanjsko in družbeno gradnjo, zaposlovanje prebivalstva in njihove dohodke itd.

Podobno je tudi v radovljiški občini. Največja skrb občinskih organov in komisij, ki jih že imajo in ki jih bodo še ustanovili, je usmerjena prav v pomoč delovnim organizacijam, da bi lahko izdelovale svoje perspektivne načrte. Pri tem poudarjajo zlasti pomen teh načrtov za kolektive.

Nadaljevanje
na 2. strani 2

Mladina iz Oldhama v Kranju

Kranj, 12. julija — V okviru vse tesnejšega sodelovanja med mestoma Kranj in Oldham (Anglija) je včeraj prispela v Kranj 30-članska mladinska skupina iz Oldhama. Skupina angleških mladincev in mladink, ki jo vodi g. Robert Watt, bo ostala v Kranju predvidoma tri tedne. Za nočoj jim prireja predsednik občinske skupščine Martin Košir poseben sprejem.

Predvideno je, da bi v času bivanja ti gostje kranjske mladine obiskali Kravec, Bohinj, Drago da bi šli do našega Jadrana in si ogledali druge zanimivosti gospodarskega, kulturnega in zgodovinskega pomena v kranjski občini in na Gorenjskem.

Prav tako je predviden prihod mladine iz mesta La Ciotat (Francija) za 17. t. m. Mladina kranjske občine, ki je tokrat gostitelj, pa pripravlja podobne obiske v imenovana mesta. — K. M.

Gostje iz Oldhama na sprejemu, ki ga je priredil predsednik kranjske občinske skupščine Martin Košir

Proizvodnja in izvoz v letošnjem prvem polletju

Uspehi kranjske industrije

Kolektivi v proizvodnih organizacijah kranjske občine so ob koncu meseca junija zaključili letošnje prvo polletje z obsegom proizvodnje za 2 odstotka nad predvidenim načrtom oziroma z 11 odstotki večjim uspehom kot lani v istem obdobju. Prav tako so izvozili po vrednosti za 0,7 odstotka nad predvidenim načrtom, kar pomeni za 64 odstotkov več kot v lanskem prvem polletju.

Taki so podatki, ki so jih zbrali organi občinske skupščine v Kranju. V ponedeljek, 15. julija, pa bo o tem razpravljal svet za gospodarstvo občinske skupščine.

Kot ocenjujejo, so to zelo lepi uspehi kolektivov industrijskih podjetij te občine, čeprav se ob tem ne bi smeli uspravati. Zlasti uspehi v mesecu juniju so zelo obetajoči, tako da odpirajo optimistična pričakovanja v drugem polletju. V prvih mesecih je bilo

veliko težav in kazavec skupne proizvodnje se je ustalil z upornim gibanjem navzgor šele sedaj v zadnjih mesecih.

Po dejavnostih med proizvodnimi podjetji zavzema v doseženi proizvodnji prvo mesto živilska industrija, ki je izpolnila prvo polletje s prekoračenjem predvidenega načrta s 16,8 odstotki. Sledijo lesna industrija s prekoračenjem proizvodnje za 6,5 odstotka, elektro gospodarstvo za 6,2 odstotka, kemična industrija za

5,5 odstotka, grafična za 5 odstotkov itd. Tekstilna industrija je prav tako v juniju dosegla večje uspehe in zaključila polletje s 3,4 odstotki nad predvidenim načrtom in elektroindustrija, ki je presegla postavljeni načrt za 1,3 odstotka.

V izvozu so industrijska podjetja kranjske občine samo v mesecu juniju dosegla 15,5 odstotkov letnega načrta. V prvem polletju so izvozili po vrednosti za 64,2 odstotka več kot lani v istem obdobju, postavljeni načrt za prvo polletje pa so presegli za 0,7 odstotka. Tudi pri tem je pomembna tekstilna industrija, ki je v celoti prekoračila postavljeni načrt izvoza za 56,5 odstotkov. V tovarni IBI pa so izvoz prvega polletja zaključili s 37,1 odstotkom nad predvidenim načrtom. Živilska industrija pa je že celo presegla letošnji načrt za 33,4 odstotka, tovarna Standard za 40,5 odstotkov itd. — K. M.

Mednarodna brigada

Bohinj, 13. julija — V ponedeljek bo začela v Bohinju z delom mednarodna mladinska delovna brigada. V njej bo delalo okoli 40 brigadirjev, po večini mladincev iz zahodnoevropskih držav, 7 pa bo tudi slovenskih mladincev. Sodelovali bodo pri rekonstrukciji mladinskega izobraževalnega centra. Akcija bo trajala en mesec, organizirala pa sta jo vodstvo mladinskega doma in centralni komite ZMS.

V času delovne akcije bo več različnih razgovorov o delu organizacije mladine, o družbeno-politični ureditvi Jugoslavije in drugo. — S.

Perspektivni plan razvoja turizma

Prva pomembna naloga občinske turistične zveze Radovljica

Na občinski turistični zvezi v Radovljici so pripravili osnutek 10-letnega perspektivnega plana razvoja turizma v tej komuni, ki je po moči te gospodarske paloge priznana prvo mesto v našem kraju. Osnutek bodo dopolnili še na raznih posvetovanjih z gospodarstveniki in turističnimi delavci. Rok, ko naj bi bil osnutek toliko pripravljen, da bi o njem že lahko razpravljala občinska skupščina, je postavljen na 15. september. Tako obdelan in potrjen program naj bi bil zakonita osnova, po kateri bi se odvijal razvoj turistične dejavnosti, sproti ga bodo dopolnjevali in razširjali le v zares opravičljivih primerih.

Kot osnova za izdelavo osnutka so služili turistični programi bivših občin Radovljica, Bohinj in Bled, ki so bili izdelani pred štiri

rimi leti. Revidirali so jih in dopolnili.

Osnutek programa v uvodu vsebuje opis gospodarskih posebnosti radovljiške komune, prirodnih osnov za razvoj turizma, razvoja turističnega prometa, popis splošnih in posebnih pogojev, turističnih družbenih organizacij, turističnih komercialnih organizacij in ostalih organizacij, ki sodelujejo v turizmu, krajev, ki so primerni za zdravstveno klimatski turizem in podobno.

Najvažnejši je vsekakor del, v katerem so obdelane perspektivne možnosti razvoja turizma v komuni na splošno in posebej na važnejših področjih: Bledu, Bohinju, Radovljici, v Triglavskem pogorju in drugod. Ta del med drugim zajema plan razvoja turističnih objektov, trgovske mreže, žičnic, prosvetne dejavnosti, avtomobilskega in železniškega prometa itd. — S.

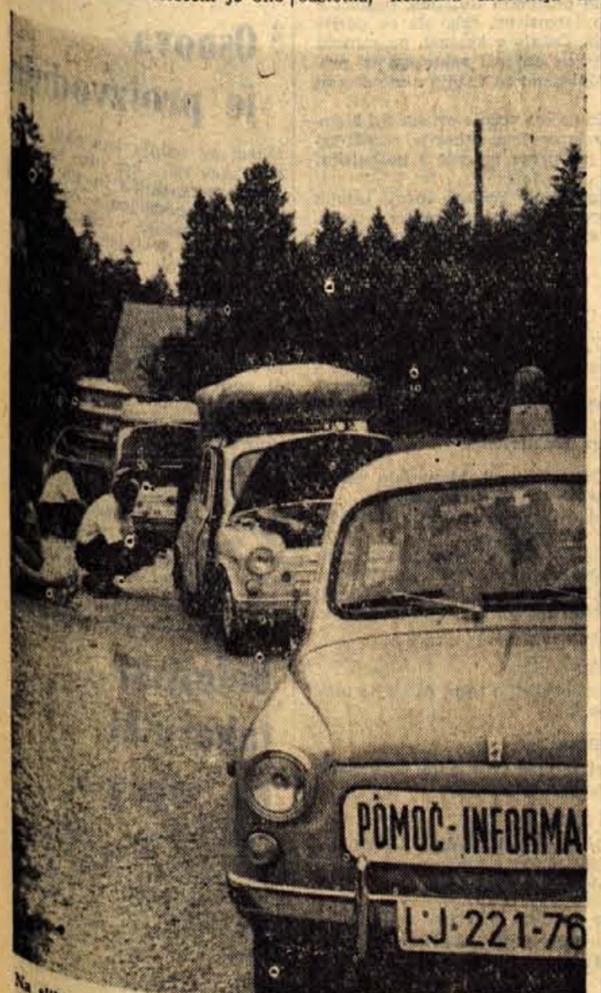
Priloge na XIII. gorenjski sejem

Več kot 150 razstavljalcev

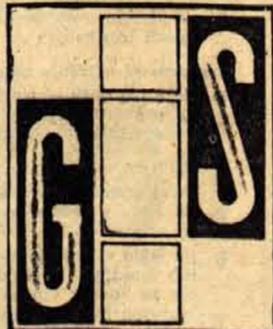
Kranj, 13. julija — Do včerajšnjega dne se je upravi Gorenjskega sejma za sodelovanje na poletni prireditvi prijavilo 153 podjetij. To je 12 več kot lani, po obsegu pa še nekaj več, saj so se nekatera podjetja v zadnjem času združila v večje gospodarske organizacije.

Podjetij, ki bodo razstavljalna in prodajala tekstil in konfekcijo, bo toliko kot lansko leto — okoli 50. Podjetij, ki izdelujejo ali prodajajo pohištvo, bo nekaj več kot lansko leto (29, letos 32) prav tako je tudi pri podjetjih s kovinskim in elektrotehničnim materialom (22) in z ostalimi industrijskimi izdelki (34).

Na sejmu bo sodelovalo tudi blizu 20 negospodarskih organizacij. Njihovo prijavljanje še ni zaključeno. Razstavnici in prodajni prostor bo isti kot lansko leto. Le pri gostinskem pokritem prostoru predvidevajo povečanje od 200 na 400 kvadratnih metrov. — S.

Na sliki vidimo, da je avto z napisom POMOČ-INFORMACIJE in strokovnjak, ki z njim križari po naših cestah, nekaterim voznikom prave pomoči in potreben. Vozniki, posebno še tisti, ki niso na cestah rumene avtomobile, veliko bolj brez skrbi odpravijo na pot

XIII. gorenjski sejem V Kranju od 2.-13. avgusta

• Pestra izbira blaga široke potrošnje
• Bogati večerni zabavni programi

TE DNI PO SVETU

● ZAUPNICA LEONIJEVI VLADI

Vlada premiera Leonija je došla v četrtek potrebno večino za svojo investituro. Zaupnico, ki jo je minuli teden izglasoval senat, je sedaj potrdila tudi skupščina. V prihodnjih dneh bo vlada predložila parlamentu zakonski predlog o državnem proračunu. Tega dne bo Leone podal ostavko svojega kabineta, ki je prehodnega značaja.

● GROB AKT MUNCHENSKE POLICIJE

Jugoslovanskega zdravnika dr. Hrvoja Pečkovića, ki je na strokovnem izpopolnjevanju v Münchnu, je pred petimi dnevi aretirala policija, pri čemer je bil huje poškodovan. Do sedaj še niso razsvetlili vsi momenti, ki so pripeljali do tega policijskega napada na jugoslovanskega državljanca.

● VOJASKI UDAR V EKVADORJU

Ekvadorska vojska je v četrtek izvedla udar in strmoglavila vlado predsednika Carlosa Julia Arosemene, ki je bil na oblasti od 9. novembra 1961. V glavnem mestu Guito se sestavili vojaško junto, katere sestave pa še niso objavili.

● SMRTNE OBSODBE V JEMENU

Ljudsko sodišče je v četrtek obsodilo v Sani na smrt 9 oseb, obtoženih, da so pripravljali državni udar v Jemenu.

● ODLOŽENA STAVKA ŽELEZNICARJEV

Z osebnim posredovanjem predsednika Kennedyja so v zadnjem trenutku začasno odložili stavko na ameriških železnicah, ki bi se morala začeti v četrtek ob soglasju lastnikov družb in predstavnikov sindikatov železnicarjev je Kennedy predlagal 29. julij kot skrajni rok za razpravljanje o stališčih v tem sporu.

● ODGOVOR NA SPOROČILO SOVJETSKE VLADE

Radio Bagdad je objavil v četrtek izjavo predstavnika iraškega zunanega ministrstva, v kateri ocenjujejo sporočilo sovjetske vlade o dogodkih na severu Iraka v zvezi s Kurdi kot »grobo vmešavanje v notranje zadeve Iraka«.

● HUDE IZGUBE KURDOV

Radio Bagdad je prenašal izjavo iraškega ministra za predsedniške zadeve Džavala, v kateri je rečeno, da so minuli teden pretрпи kurdski uporniki hude človeške izgube v borbah z vladnimi četami. Po njegovih besedah je padlo 400 Kurdov.

● NESREČE

● TRČENJE KOLESARJEV

V sredo ob 14.15 sta na Kolo-dvornici cesti — pred skladiščem v Kranju trčila kolesarja Marjan Porenta in Bruno Avsenik. Porenta je privedel od Savske ceste mostu in izsilil prednost Avseniku, ki je peljal od železniške postaje proti savskemu mostu. Porenta se je pri padcu težje poškodoval (pretres možganov), Avsenik pa je dobil lažje telesne poškodbe.

● USODEN SKOK V LEVO

Na križišču ceste I. in Savske ceste III. reda na Laborah pri Kranju je v sredo ob 14.20 avto-bus KR 41-28 (voznik Franc Biček) oplazil Miro Krampel, ki je šel iz Kranja proti Orehku. V križišču je namreč Biček pravilno prehitel Kramplovo po levi in potem zavijal na Savsko cesto, vendar je Kramplova pri prehitvanju nenadoma skočila v levo, tako da jo je avtobus zbil po cesti. Pri padcu je dobila pretres možganov, se udarila v ramo in ranila po levi nogi. Prepeljali so jo v kranjski zdravstveni dom.

● TEŽKA POSKODBA MOTORISTA

V sredo ob 22.30 je na cesti III. reda pri Mojstrani iz nezna-

Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki

Ključ, s katerim bodo tri atomske sile zopet poskušale doseči prepev atomskih poskusov, je zdaj prenehan v Moskvo. Veliko je bilo v preteklosti že poskusov, da bi ta ključ zavrteli, pa se je ob vsakem poskusu v ključavnici zlomil. Zdaj so naposled izdelali ključ iz nekoliko bolj trdnega jekla in veliko ljudi pričakuje, da se to pot ne bo zlomil.

Tristranska pogajanja atomskega kluba v Moskvi so nekaj časa dobro pripravljali. Z najvišjih mest je bilo nekajkrat ponovljeno, da moskovska pogajanja dajejo velike obete. In ni slučaj, da je iz Amerike odpoval v Moskvo Averell Harriman, človek, ki v tem letu že drugič prihaja v Moskvo. Skupaj z britanskim ministrom znanosti lordom Hallshajl-

mom bo skušal nagovoriti sovjetske zastopnike za sporazum, ki ne bi pomenil samo ustavitve posku-

Moskovski ključ

sov z jedrskim orožjem, temveč tudi značno skrajšanje izdatkov za oborožitev. Ali bodo tri velike sile po moskovskih razgovorih zapre nekaj oborožitvenih tovarn in

zmanjšale proizvodnjo nevarnega jedrskega orožja, to je za sedaj še težko povedati, zlasti glede na

Sporazum v Moskvi ne bi samo zmanjšal svetovne napetosti, ampak bi s svojimi posledicami tudi zmanjšal fantastično velike izdatke, ki jih države namenjaajo atomskemu oboroževanju. Dvomi o sedanjem jedrskem oboroževanju med velikimi silami so že stari. Veliko strokovnjakov in državnikov je že uvidelo, da je tekmovanje z atomskimi naboji zgubilo vsak smisel. Stare strategije in vojne rešitve počasi tepejo velesile po glavi. Ze ob prvem pregledu ameriških atomskih zalog je sedanji obrambni minister McNamara ugotovil, da so zaloge ocenili na 30.000 megaton. Ob tem podatku so ameriški strokovnjaki izračunali, da bi sedanje orožje zadostovalo, da bi z njim lahko 25-krat popolnoma uničili Sovjet-

sko zvezo. Ni treba posebej naštevati, da so podobne zaloge tudi na drugi strani, ki bi prav tako zadostovale, da bi zahodno poloblo nekajkrat pognali v zrak.

Pred moskovskimi pogajalji so se mnoge megle že razpršile. Američani so prišli Rusom nasproti na pol poti in enako je Hruščov storil v Berlinu, ko je povedal, da bi bila Sovjetska zveza pripravljena skleniti tudi omejen sporazum v zraku in pod vodo.

Postopno preskakovanje starih ovir bo morda pripeljalo do ustavitve jedrskih poskusov. Če se bodo moskovska pogajanja dobro končala, predvidevajo v jeseni še sestanek najvišjih predstavnikov velesil, ki bi zapečatili hladno vojno in razglasili boljše čase za ljudi na svetu.

Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki

Kranj, 12. julija — Pred dvajsetimi leti je bila na današnji dan »Prišpehu« v Davči ustanovljena VII. SNOUB »France Prešern«. V počastitev tega jubileja je Gorenjski muzej priredil razstavo o Prešernovi brigadi v Prešernovi hiši v Kranju. Slovesno otvoritev je bila drevi ob 19. uri. V navzočnosti nekdanjih »prešernovcev« je razstavo otvoril generalmajor Dušan Svava-Dule, ki je bil eden izmed 8 komandantov Prešernove brigade

Nadaljevanje s 1. strani

1 Kolektivi naj odločajo

neke družbene norme v tem pogledu in da so pod pritiskom javnosti mnogi posamezniki odstopali od svojih pretranih zahtev. Tudi v celoti vzeto se osebni dohodki niso »povzpeli« prehujo navzgor, kot je bila bojazen. Pokazala se je zavest, ki je zelo ugodno vplivala na stabilizacijo gospodarstva. V nekaterih primerih so kolektivi celo preveč zadrževali osebne dohodke v korist skladov, raznim rekonstrukcijam itd., tako da so jih komisije morale zide tega celo opozarjati.

Sedanje nove komisije za ugotavljanje osebnega dohodka po delovnih organizacijah še niso začele z delom. Vzroki so delno v »dopustniškem razpoloženju«. Naloga teh organov je precej drugačna, kot je bila prej. Glavna njihova skrb naj bi bila pravzaprav celo nasprotna od tiste, kol o njej govori po nekaterih kolektivih, da namreč pomagajo dvigati osebne dohodke. Razumljivo

— ob hkratnem dvigavanju delovne storilnosti in ekonomskih uspehov sploh. Seveda morajo kolektivi v prvi vrsti zadostiti svojim obveznostim do skupnosti. Glavno merilo vsega tega pa je ekonomski uspeh. Ze lanske izkušnje v nekaterih primerih v Kranju. Trdilo in drugod so pokazale, da brez ekonomskih uspehov niti pozitivnost nima prave podlage. Pokusi, da bi z dviganjem cen masili »luknje«, so bili kratkotrajni in so se pozneje maščevali.

Možno je, da bodo že nastale večje ali manjše razlike pri porabi prečnih prejemkih med kolektivi, da bodo v samih kolektivih veliki razponi med najnižjimi in najvišjimi prejemki. Včasih so (in še bodo) take razlike posledica raznih vplivov trga in podobno. Vendar je to tudi posledica dobre ali slabe organizacije, gospodarjenja s sredstvi itd. Naloga novih komisij ne bo omejevanje dohodka, marveč le spremljanje in analiziranje tega gibanja. Zlasti v določenih primerih bo potreben pregled, kje so vzroki za take oziroma izredno visoke dohodke. Toda usklajevanje morebitnih razlik in odstopanj bo prepusteno samim kolektivom. Njihova lastna presoja bo odločilna, zlasti pri notranji delitvi. Komisije pa imajo budo nudile po potrebi in v skladu s ustreznimi pomoč. — K. M.

Pomoč pri izdelavi statotov

nega vrozka padel motorist Franc Gričar z motornim kolesom KR 12-543. Vozil je iz Aljaževga doma proti Mojstrani, na ovinku je zavozil na desni rob ceste, zaneslo ga je v levo in po padcu odletel 6 metrov naprej, kjer je obelzel v nezavesti. Pri padcu je dobil pretres možganov in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

VINJENI VOZNIKI

● Na cesti I. reda v vasi Podbrozje so varnostni organi v sredo ob 8. uri zalotili Milana Krausa, ki je vinjen vozil moped. Preprečena mu je bila nadaljnja vožnja in mu bilo odvzeto potrdilo o znanju CPP, ker pa je priznal vinjenost, ni bil odpeljan na odvzem krvi.

● Ob 0.20 so varnostni organi na cesti I. reda v Kranju preprečili nadaljnjo vožnjo vinjenemu mopedistu Kristu Nadižarju, 32-letnemu kovinostugarju iz Kranja. Odvzeto mu je bilo potrdilo o znanju CCP in odpeljali so ga na odvzem krvi.

● Ob 2.15 je bil na cesti II. reda v križišču Ceste JLA in »Staneča Zagarja« v Kranju prijet voznik motornega kolesa Vid Trustelj, 26-letni bolničar iz Senčurja je vozil vinjen. Odvzeto mu je bilo vozniško dovoljenje in preprečena mu je bila nadaljnja vožnja.

Prihodnji teden bo Delavska univerza v Kranju začela s prvimi seminarji o izdelavi statotov v gospodarskih organizacijah. Med prijavljenci za ta seminar so zlasti manjša in srednja podjetja, ki nimajo dovolj strokovnega kadra in je zato to delo najbolj zastopalo. Po izdelanem programu bo seminar trajal dan in pol s predavanji in tolmačenji ter z ustreznimi pogovori in pojasnili na konkretna vprašanja. Po potrebi bodo seminar ponovili. Prav tako imajo pripravljeno gradivo in potreben kader za pridobitev seminar za zdravstvene ustanove. Na ta seminar namenjajo povabiti predstavnike statotarnih komisij iz zdravstvenih ustanov vse Gorenjske. Po izkušnjah in nakazanih potrebah teh prvih seminarjev bodo pozneje pripravili podobne seminarje tudi za šolstvo, gostinstvo in druge dejavnosti. Predvidene so tudi posebne strokovne skupine (pravnikov, ekonomistov itd.), ki bi po seminarjih obiskovale posamezne delovne organizacije in na kraju samem neposredno svetovale in pomagale pri izdelavi statotov. — K. M.

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije ugotavlja

- da je ob nedeljah in državnih praznikih turistični promet z osebnimi avtomobili še posebno intenziven, tako da se odvija na najvažnejših cestah v kolonah. Vožnja v kolonah pa zahteva od vsakega uporabnika ceste, da se podredi zahtevam in prometno varnostnim ukrepom, predpisanim za vožnjo z motornimi vozili v kolonah;
- da vsak voznik, ki ne more in ne zna vožnje prilagoditi hitrosti kolone, ovira promet in ustvarja nevarne situacije, zaradi katerih nastajajo največkrat tudi prometne nesreče z najhujšimi posledicami;
- da v teh dneh, posebno ob prometnih konicah vožnjo ostalih udeležencev na vzpetinah ne morejo dosegti povprečne hitrosti. Glede na to in v želji, da bi se dosegala večja varnost v cestnem prometu komisija

priporoča

- vsem voznikom motornih vozil:
- da so pri vožnji v koloni posebno zbrani;
 - da so obzirni do drugih;
 - da podreajo svoje želje prometnovarnostnim zahtevam vožnje v koloni in
 - da se izogibajo nepotrebnega prehitvanja;
- vsem voznikom tovornih in priklopnih vozil, ki morajo zaradi neodložitljivih prevozov tovora ob teh dneh na cesti:
- da vozijo tako, da čimmanj ovirajo in ogrožajo turistični motorni promet;
 - da se med seboj ne prehitujejo in ne vozijo drug za drugim;
 - da omogočajo varno prehitovanje hitrejših vozil, zaradi česar se naj na primernih mestih, kjer prehitvanje ni nevarno, ustavljajo ali sicer z ustreznimi ukrepi olajšajo varno prehitvanje.

vsem gospodarskim organizacijam:

- da prevozne zahteve in prevoze uskladijo tako, da ne bo turistični motorni promet oviran.

Skupnosti cestnih podjetij SR Slovenije:

- da na primernih mestih, posebno pred vzpetinami postopoma zgradi izogibalšča za tovorna motorna vozila.

Organom za notranje zadeve:

- da v teh dneh — posebno ob prometnih konicah — zadržijo na primernih mestih vse voznike, ki z neprimerno vožnjo ovirajo in ogrožajo ostale udeležence v prometu.

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije pričakuje:

- da bodo gospodarske organizacije z razumevanjem sprejele to priporočilo in
- da bodo vsi prometni udeleženci, posebno pa vozniki tovornih motornih in priklopnih vozil upoštevali to priporočilo ter da bodo z vzorno vožnjo čim več prispevali k hitremu, varnemu in neoviranemu cestnemu prometu.

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu SR Slovenije

Vreme

VREMENSKA SLIKA
Atlantske frontalne motnje prehajajo v valovih preko Alp proti vzhodu in povzročajo tudi pri nas zelo spremenljivo vreme. Vzhodne frontalne motnje so prešle naše kraje. V petek se je začel graditi greben visokega zračnega pritiska. Le-to bo povzročalo delno in prehodno izboljšanje vremena. Splošna cirkulacija na področju Atlantik — Evropa še ne kaže znakov za trajnejšo ustalitev poletnega vremena v naših krajih.

NAPOVED ZA DANES IN JUTRI

Danes bo nastopilo izboljšanje vremena, ki se bo nadaljevalo jutri. Tudi temperature se bodo nekoliko zvišale. V popoldanskem času pa še obstaja možnost krajevni ploh.

STANJE VREMENA V PETEK OB 13.

Lesce-Bled oblačno, rahel dež, 17 stopinj, zračni pritisk 1016 milibarov, pritisk je uštaljen; Planica oblačno, 17 stopinj; Jezersko oblačno, 15 stopinj in Triglav-Krutarica v oblakih, 3 stopinje Celzija, brez vetra.

Pred kongresi sindikatov

Občinske sindikalne organizacije se že pripravljajo na republiški in zvezni kongres sindikatov. V januarju 1964 je namreč predviden kongres sindikatov Slovenije, v marcu pa kongres sindikatov Jugoslavije. Po posameznih občinah so že začeli zbirati podatke o nekaterih najvažnejših problemih sindikalnih organizacij, ki jih bodo nato proučili in jih pripravili za kongres. — M.

2 Osnova je proizvodnja

Mnogi so zadnja leta zašli v nezave prav zato, ker niso imeli izdelane perspektive in jih je stihijsko gospodarjenje od danes do jutri pustilo v ozadju. Zato menijo, da je izdelava perspektivnih načrtov v delovnih organizacijah glavni temelj občinskih načrta in ekonomske rasti sploh v prihodnjih sedmih letih na njihovem območju. Seveda pa je treba za take načrte imeti tudi potreben čas. Zato predvidevajo, da bodo skupni občinski predlog tega načrta dali v javno razpravo šele v prvi polovici prihodnjega leta. Podobne priprave pred starost v novo sedemletno obdobje so tudi po ostalih naših občinah. Gre za obsežno in odgovorno delo, pri katerem bi se lahko maščevala vsaka naglica in površnost. — K. M.

Belgijski taborniki na Šobcu

Lesce, 13. julija — Danes dopoldne bo v Lesce dopotovala skupina belgijskih tabornikov. Zlasti nov mednarodno organizacijo »Rdeči sokol«. Kot je znano so belgijski taborniki že nekaj let zapored gostje gorenjskih tabornikov. Dva dneva bodo preživeli skupaj z mladinci v taborni »Bratstva in enotnosti«, pozneje pa bodo le-te zamenjali gorenjski taborniki. Mladi Belgijski bodo pri nas dva tedna. Tudi letos jim bodo gostitelji vrnilli obisk v Belgiji. — S.

Iz naših komun

V GG Bled o procesu podružbljanja gozdov in drugih vprašanjih

Petina lastnikov sklenila pogodbe

Razmere v Srednji vasi se ne spreminjajo — Nove investicije v izboljšanje življenjskih pogojev delavcev

Z Gozdnim gospodarstvom Bled je do sedaj sklenilo dogovore o dolgoročnem sodelovanju in o letnem proizvodnem delu 21 odstotkov vseh zasebnih lastnikov gozdov na območju občin Jesenice in Radovljica. Njihovi gozdovi pomenijo 35 odstotkov vseh zasebnih gozdov in 36 odstotkov lesne mase. Iz tega je razvidno, da želijo urediti svoje odnose z družbeno gospodarsko organizacijo predvsem lastniki večjih gozdov, medtem ko imajo z mnogimi manjšimi težave. Tako sodelovanje je sicer pristočno, vendar pa je za primer, če lastnik z gozdom ne gospodari pravilno, mogoče uporabiti 37. člen zakona o gozdovih in brez lastnikovega pristanka uvesti prisilno upravljanje z gozdom. Tudi na območju GG Bled že opažajo nekaj takih primerov.

GG je že od začetka letošnjega leta v celoti prevzelo od kmetijskih zadrug upravljanje z gozdovi, zaposlilo njihove kadre, odkupilo osnovna sredstva in podobno. Večji del nerešeno je ostalo vprašanje odkupa lesa, ker tudi predpisi na tem področju še niso urejeni. V sodelovanju z ObLO so bili sklenjeni sporazumi s kmetijskimi zadrugami Radovljica, Dovje in Bled, da te tudi odkup lesa prepustijo Gozdnemu gospodarstvu. KZ Srednja vas na to ni pristala, pa tudi KZ Bled se sicer pravilno sklenjenega sporazuma ne drži. GG pa je veliko do tega, da se denar, ki ga prinašajo gozdovi, tudi vanje vrača.

Obnova gozdov (pogozdovanje, čiščenje, nega itd.) namreč zahteva ogromna sredstva. Razen običajnih del letos nadaljujejo s po-

gozdomanjem Komne. Ker so gozdove izsekali pred 50 leti, gradijo pa še nove gozdne ceste na Jelovici in na Srednjem vrhu.

GG Bled slovi po tem, da vlaga precej denarja vboljšanje življenjskih pogojev zaposlenih. V tem času dograjujejo novo moderno restavracijo v delavskem naselju na Pokljuki, ob kateri bo povsem mehanizirana kuhinja, kar bo veljalo 25 milijonov dinarjev. Pravkar je bilo dograjenih 12 stanovanj, dograjujejo jih pa še

14, 8 pa jih bodo začeli graditi. Opremo vseh domov so letos močno izboljšali in dopolnili, povod imajo delavci na voljo radijske in televizijske sprejemnike. Le v najbolj oddaljenih in začasnih delovnih mestih delavci živijo v ekornnejših razmerah.

Kolektiv GG Bled šteje v tem času 970 članov. Med njimi je okoli 500 sezonskih delavcev, ki imajo stalno bivališče kar v 50 jugoslovanskih komunah. Letos so imeli precejšnje težave pri njihovem zbiranju, ker so mnogi stalni sezonski (predvsem iz Prekmurja) odšli na delo v tujino.

Iz pokazateljcev v tem času je mogoče sklepati, da bodo kmetijski plan poseka izpolnili, pri čemer ima nekaj zaslug tudi novi plug za pluzenje gorških cest, ki je omogočil spravljanje lesa s Pokljuke in Jelovice pozimi. Nekoliko drugače je s planom posameznih vrst lesa. Cenijo, da bodo celuloznega in jamskega lesa lahko oddali le okoli tri četrtine predvidene količine, ker zahtevne niso usklajene z zmogljivostmi v gozdovih. — S.

Ureditev središča naselja

- BOHINJSKA BISTRICA — Zavod za urbanizem je pred kratkim izdelal maketo, na kateri je prikazano, kakšno naj bi bilo središče Bohinjske Bistrice po završitvi. Menijo, da bo središče zazidano že čez dve ali tri leta.

Individualne stanovanjske hiše so predvidene na Gorčici, skupaj naj bi jih bilo 12. Izmed katerih večina že stoji. Razen tega naj bi bilo tam skupaj 9 stanovanjskih blokov, nova stavba za kino in druge pridelitve, paviljona trgovska zgradba, hotel in nekateri drugi objekti. Hotel bodo, kot je znano, pridobili z dograditvijo objekta, ki je bil sprva namenjen za izobraževalno ustanovo. V njem bo 64 ležišč, 260 sedežev v restavraciji in 100 zunaj. Predvideno je, naj bi po njegovi dograditvi ostala v »Črni prstili« menza in bife, z drugimi gostinskimi uslugami se ne nameravajo več ukvarjati, ker so pogoj precej neprimerni.

Ko bo Gorčica zazidana, bodo zasebniki najprej lahko gradili pod postajo. Tam naj bi stala 3 vrstne hiše.

O maketi bodo spregovorili zadnje besede organi občinske skupščine in skupščina sama. Vendar pa bistvene spremembe ne bi bile mogoče, saj večina objektov že stoji, prav tako pa niso predvidena večja odstranjevanja starih. Kot kaže, bodo napoli le stare lesene garaže. Na maketi je posvečeno precej pozornosti ureditvi cest in dohodov do posameznih stanovanjskih in drugih objektov ter pripadajočih garaž. — S. M.

Dogodivščine s triglavskega pogorja

Pred dnevi je izšla knjiga »Orlovo gnezdo«, ki jo je napisal Bledčan TONE SVETINA. Na 377 straneh je zbranih 26 črtic in novic, ki na prijeten način popisujejo lovške dogodivščine. Nekaj jih je avtor knjige sam doživel, mnoge pa je zbral, ko se je pogovarjal z ljudmi v Trenti, Bohinju, Kranjski gori in v drugih krajih. — S.

250 gostov

RADOVLJICA — V Radovljici trenutno na počitničnih mestih kot 250 gostov; po večini so domači, iz Srbije in Hrvaške. Na voljo so jim prenočišča v zasebnih sobah, v hotelu »Grajški dvor« in v počitniškem domu »Slavko Slanec«. Medtem ko ima počitniški dom svojo kuhinjo, se ostali turisti hranijo v »Grajškem dvoru« ali njegovih obratih in v zasebnem gostišču.

VLAGANJE PROŠENJ ZA POSEK LESA V OBČINI RADOVLJICA

Obveščamo vse lastnike gozdnih zemljišč na teritoriji občine Radovljica, da je rok za vlaganje prošnje za posek lesa za leto 1964 od 1. avgusta do 31. avgusta 1963. Prošnje za posek lesa vlagajo vsi oni lastniki gozdnih zemljišč, ki nimajo sklenjene kooperacijske pogodbe z Gozdnim gospodarstvom Bled. Prošnje morajo biti kolkovane z 250 din državnih koltoev.

Prošnje se vlagajo v zgoraj določenem roku pri Gozdni upravi Radovljica, gozdni upravi Pokljuka in gozdni upravi Bohinjska Bistrica.

Prošnje lahko vloži samo zemljeknjižni lastnik gozdnega zemljišča ali njegov zakoniti zastopnik.

Prošnje se sestavljajo na posebnem obrazcu (tiskovini), ki so na razpolago pri navedenih gozdnih upravah.

PSIHIATRIČNA BOLNICA BEGUNJE NA GORENJSKEM RAZPISUJE

naslednja prosta delovna mesta

— ZDRAVNIKA specialista nevropsihiatra ali specialista iz nevropsihiatrije

— FARMACEVTA z nekaj prakse v biokemičnem laboratoriju

— SEKRETARJA s pravno fakulteto ali dokončano I. stopnjo pravne fakultete

— EKONOMA s srednješolsko izobrazbo in nekaj prakse. Nastop službe po dogovoru. Prejemki po pravilniku o osebnih dohodkih. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Osem »križev« radovljiških gasivcev

RADOVLJICA — Prihodnje soboto in nedeljo (20. in 21. julija) bodo člani radovljiške prostovoljne čete praznovali 80-letnico obstoja svoje organizacije. Pokrovitelja proslava bosta občinski odbor SZDL in občinska gasivska zveza.

V soboto bodo na mestnem trgu otvorili bazen. V nedeljo bo slavnostna seja, zbor gasivcev pred kopaljščem, proslava, parada, mimohod in kar dva godbena koncerta. Seveda proslavljanje ne bo minilo brez prijetnih zabav. — S.

RAZPIS

Dopisna šola Ljubljana, Parmova 39 (telefon 36-043, 32-141) razpisuje vpis v naslednje šolske oddelke:

1. I.—III. letnik tehniške šole strojne, elektriške, lesnoindustrijske ali kemijske smeri
2. I.—IV. letnik ekonomske šole
3. dvoletna administrativna šola
4. strojepisni tečaj
5. jezikovni tečaj za nemški in italijanski jezik (v štirih stopnjah)

Prospekt, prijavo in pojasnila dobite na šoli (prospekt 100 din), prav tako se obračate za pojasnila glede vpisa na občinske odbore ZB NOV in sindikalne podružnice.

Prijave sprejemamo do 10. septembra 1963.

Praznovali bodo ves teden

Šenčur — Prebivavci bivše občine Šenčur se že nekaj časa marljivo pripravljajo na svoj tradicionalni krajevni praznik, ki ga bodo tudi letos — kakor prejšnja leta — slovesno in z mnogimi prireditvami praznovali kar ves teden.

V Šenčurju so izbrali za krajevni praznik 16. julij. Na ta dan leta 1941 so Nemci vdrl v vas. Iskali so komuniste in člane naprednega gibanja, zakaj tam je bila že več let pred vojno močna partijska celica in organizacija SKOJ. Toda teh niso našli, ker so se že pravočasno umaknili v šenčurske gozdove. Se isti dan so imeli v gozdu tudi politično zborovanje. Vsi ilegalci iz Šenčurja, Olševka, Srednje vasi, Vogelji, Voklega, Luž in Visokega so se sporazumeli, da ustanovijo partizansko enoto (znano pod imenom šenčurska partizanska četa), ki je bila med prvimi oborože-

nimi partizanskimi formacijami v vsej okolici. Pozneje se je ta priključila 11. kranjski četi pod Storičem.

Šenčurska četa je bila sorazmerno dobro oborožena, za kar so poskrbeli člani SKOJ, ki so brez posebnega poziva začeli zbirati orožje in municijo takoj ob razsulu stare Jugoslavije. Dva člana SKOJ Pipan in Belehar pa sta že 11. aprila s puškami streljala na nemško letalo, ki je priletelo iz avstrijske strani in se po streljanju spet umaknilo.

V spomin na te dogodke se bodo ta teden zvrstile številne športne, kulturne in zabavne prireditve, z zastavami, venci in cvetjem pa bodo okrasili tudi vsa spominska obeležja. Zaključne prireditve bodo na dan vstaje — 22. julija. — R.

Razvili bodo društveni prapor

Šenčur — V okviru letošnjega krajevnega praznika bo AMD Šenčur v nedeljo, 14. julija, praznovalo 13-letnico obstoja in v zvezi s tem organiziralo pomembno društveno prireditev. Že dopolne bo v Šenčurju in okoliških vaseh velika propagandna vožnja, ki se je bo predvidoma udeležilo nekaj sto voznikov motornih vozil. Popoldne pa bo v Šenčurju paradna vožnja motornih vozil. Nato bo veliko zborovanje vseh šoferjev in ostalega članstva AMD s prebivavci Šenčurja in okolice.

Le-ti bodo prisostvovali razvijanju društvenega prapora. Prapuru bo kumovala AMZ Slovenije. V 13 letih je društvo doseglo izredno lepe uspehe, saj je že vrsto let med najbolj delavnimi podeželskimi društvi v Sloveniji. Med drugim je izvedlo 40 tečajev za šoferje amatere A in B kategorije, ki se jih je udeležilo 936 tečajnikov. Od 1959 do danes je izpralo 1035 mopedistov; izvedli so tečaje za traktoriste in kmetijske strojnike in drugo. Vseh članov ima prek 500. Od teh ima že 62 svoje osebne avtomobile, 105 motornih koles in 220 mopedov. Na številnih okoliških osnovnih šolah pa imajo 1400 pionirjev in pionirk, ki delajo v pionirskih prometnih krožkih. Vrednost vseh osnovnih sredstev društva že presega več milijonov dinarjev.

Most v Zabnici bi bilo treba razširiti

Zabnica — Most čez potok Zabnica na cesti Kranj — Skofja Loka postaja z naraščajočim prometom vse bolj nevaren za uporabnike te ceste, tako za tiste z motornimi vozili, konjsko vprego ali za pešce.

Most je bil zgrajen v času, ko so ceste uporabljali le pešci in vprega, zato je temu primerno tudi zgrajen. Konstrukcija mostu je sicer tako močna, da lahko prelože prek njega najtežja vozila, vendar je preozek. Domačini menijo, da bi se most zlahko razširil tako, da bi ob straneh naredili hodnike za pešce, ki bi stali na konzolah (primer most čez Koltrb na Primorskem). Sicer se je po tej zamisli še sestalo nekaj komisij, vendar do sedaj ni bilo drugega kot to, da so postavili prometni znak: prepovedano prevažanje. Vidljivost na mostu je tako slaba, da največkrat ni moč prej predvidevati nasproti vozečega vozila. Ker most služi vsemu lokalnemu prometu — vključno tudi pešcem — bi kaznilo, da bi čimprej poskrbeli za nemoten in varen promet. — R.

Iz naših kolektivov

»Gorenjka« pred velikim preobratom

O programu, po katerem naj bi bila tovarna v Lescah edini slovenski izdelovavec čiste čokolade — Od 400 na 3100 ton

- Kot je mogoče v tem času razbrati iz polletnih obračunov, so v tovarni »GORENJK« V LESCAH izpolnili količinski plan
- prvega polletja in ga celo preseglji za 11 odstotkov, finančni plan je dosežen s 7 odstotki več kot je bilo predvideno, sredstev
- v skladih pa je precej manj, kot bi jih moralo biti.

Vzroki? (Namreč za sklade). Materialni stroški nenehno naraščajo, cene kakavovca so skoraj za tretjino višje, kot so bile pred letom, prav tako tudi cene mleka, da ostale niti ne omenjamo. Cene čokolade so določene in njihovo poviševanje sploh ne pride v poštev. Sicer je pa tudi konkurenca v tej panogi zelo močna.

In izhod iz takega stanja, ki nikakor ne sme obveljati? V »Gorenjki« gledajo z velikim upanjem in s pravo vedrino v program razvoja slovenskih podjetij te panoge. Program zajema obdobje

Teočki trak, ob katerem ovljajo čokoladne tablice

med leti 1964 in 1970 in ga je prav pred nekaj dnevi izdelala komisija, v kateri so bili direktorji 4 naših podjetij, ki izdelujejo čokolado, bonbone in podobne izdelke (Sana, Imperial, Sumi, Gorenjka) in strokovnjaki okrajne ter republiške gospodarske zbornice. Osnova programa je specializacija vseh štirih podjetij, in ker sedanje stanje nobenemu izmed njih ne ustreza preveč, so kmalu lahko prišli do skupnega imenovavca.

Če bo program tako izveden, kot je sedaj zamisljeno, (o njem so razpravljali in dali svoja soglasja tudi samoupravni organi podjetij), bo Gorenjka čez leta edini proizvajavec čiste čokolade v Sloveniji. Njena proizvodnja se sedaj giblje med 450 in 500 tonami, podjetje pa naj bi se dokončno oblikovalo pri več kot 3000 tonah. Program predvideva, naj bi podjetje prevzelo od ostalih vsa osnovna sredstva, ki služijo izdelavi čokolade in jih še dopolnilo z novimi stroji, ki bodo mehanizirali in avtomatizirali delo.

Za vsem tem je torej težnja, da se poveča produktivnost, zmanjša delež izdatkov za delavčevce delo in tako zniža tudi lastna cena čokolade. Temu sledi še večja konkurenčna sposobnost, pri kateri je cena z raznimi popusti za trgovce dostikrat bolj odločilna kot kvaliteta.

Praktično izvajanje programa se je že začelo. V »Gorenjki« privajajo delavce, ki čokoladne tablice embalarajo, na delo ob tekočem traku, prihodnji mesec bodo dobili stroje iz tovarne Šumi. Prečnili so, da jih bodo lahko namestili še v sedanje prostore, pozneje pa bodo verjetno morali misliti tudi na nove obratne prostore.

Razen z večjim strojnim parkom, nameravajo ob koncu avgusta začeti tudi z izdelovanjem čokolade po izpolnjenih receptih in embalaranjem v alufolijo. — S.

»Sava« bo preuredila »Staro pošto«

Le redko kateremu Kranjčanu, za manj pa okoličanu, je znano, da »Stara pošta« ni več dom JLA, pač pa bodoče upravno poslople lovarne gumijastih izdelkov »Sava«. Premos je bil izvršen že v maju. Poslople bodo preuredili, in sicer tako, da bo v pritličju moderno opremljena prodajalna z velikimi izložbenimi okni, v prostorih nad njo pa se bo naselila uprava podjetja. Načrti in predračun stroškov preureditve so v zaključni stopnji, tako da bodo z deli kmalu pričeli. Poslople mora biti preurejeno še v tem letu. — T.

Problem: lekarna

Stražišče — Na svoji zadnji seji je svet stanovanjske skupnosti v Stražišču med drugim obravnaval tudi vprašanja, ki zadevajo lekarno; ta naj bi predvidoma pričela s poslovanjem v jeseni letos. Vprašanje lekarne v Stražišču je postalo zlasti pereče z vedno večjim porastom prebivalstva v tem delu mesta. Po številnih razpravah je bilo končno odločeno, da bo lekarna lahko imela svoje prostore v pritličju samskega doma tovarne Tekstilindus, ki ga gradijo v Stražišču. Lekarna bo lahko nudila prebivalcem vsa zdravila, ker bo imela svoje farmacevte, poslovala pa bo v sklopu mestne lekarne. — R.

Park namesto pokopališča

Primskovo — Na pokopališču na Primskovem ne bodo več pokopavali umrlih, ker stoji le-to na neprimernem kraju — v strnjem naselju ob glavni cesti, zato je sanitarna inspekcija prepovedala nadaljnje pokopavanje umrlih. Vsi tisti, ki so želeli, so pred kratkim prekopali umrle in njihove ostanke prenesli na novo pokopališče. Pokopališče na Primskovem bo ostalo oz. obdržalo dosedanj videt še 10 let, nato pa ga bodo opremili v narodni park. — C.

Iz naših komun

Proslava ob obletnici tovarne obutve »Peko«

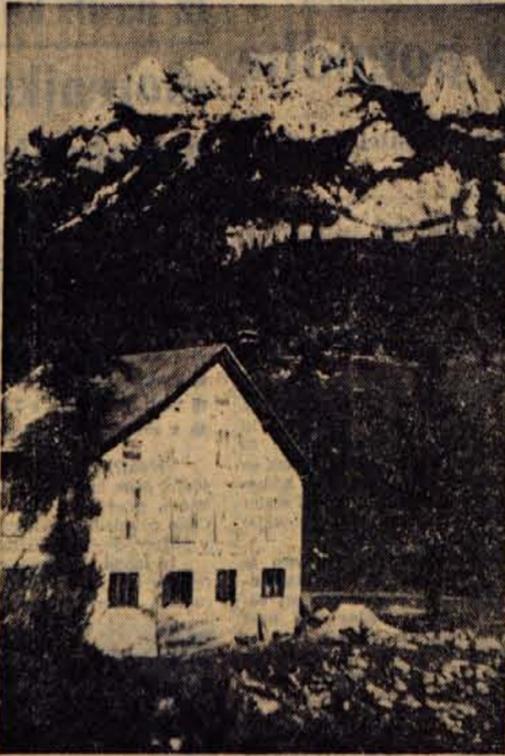
TRZIC — Preden se je za delavce trziške tovarne obutve Peko pričel kolektivni letni dopust, so se v sredo opoldne člani kolektiva, ki letos praznuje 60-letnico obstoja, in predstavniki družbeno-političnega življenja zbrali na dvorišču tovarne. Tam jim je sindikalna podružnica pripravila krajši kulturni program. — Proslave sta se med drugim udeležila tudi podpredsednik okrajne skupščine Ljubljana TONE KOPRIVNIKAR in predsednik občinske skupščine Trzic MILAN OGRIS.

Iz obeh dolin

— V teh dneh potekajo zadnje priprave za proslavo 20. obletnice ustanovitve partizanske bolnišnice »Franja« in njenih oddelkov v Davču. Pripravljali odbor je imel precej dela in težav z zbranim in iskanjem imen in pravih naslovov nekdanjih partizanskih zdravnikov in drugega osebja kakor tudi ranjencev. Tako so razposlali okoli 100 vabil. Naj omenimo, da se je samo v Davču zdravilo več kot 580 bolnih in ranjenih partizanov. Pričakujejo, da bodo na slavo — začelo se bo že v soboto, 20. t. m., zvečer, medtem ko bo osrednja proslava v nedeljo ob 10. uri prišli — prišli tudi tisti, ki vabil niso prejeli. V »partizanskem domu« — Davču bodo spet lepo sprejeti. Omenimo naj še to, da bodo vozili avtobusi do davškega mostu, dalje pa avtomobili.

● **»PEKO« V NOVIH PROSTORIH** — Poslovalnica »Peko« v Skofji Loki se bo še v tem mesecu preselila v nove prostore. Gre za lokal bivše knjigarne na Mestnem trgu 41. Adaptacijska dela, ki jih je opravilo SGP »Tehnik« Skofja Loka, so veljala 3.500.000 dinarjev in so v glavnem končana. Lokal je zdaj zasteklen, ponekod bodo položili še parket, nato pa ga bodo začeli opremljati.

● **NAJVEČ ZA »B« KATEGORIJU** — Skofjeloško AMD je samo v letošnjem letu — od januarja do julija — priredilo štiri tečaje za vozniške izpite »A« in »B« kategorije. Te tečaje je opravilo 171 kandidatov. V dneh 29. junija, 1. in 2. julija pa je opravljalo izpite 64 kandidatov in jih 17 ni izdelalo. Na AMD v Skofji Loki so povedali, da je bilo največ kandidatov »B« kategorije in da bodo jeseni prenehali s tečaji, zakaj začeli so se pripravljati na tradicionalne motoristične in letos prvič tudi avtomobilske dirke za »NAGRADO LOKE«.

Razen žičnice bo novi smučarski dom na Zelenici osrednji objekt bodočega zimskega športnega centra

Prihodnjo zimo: z žičnico na Zelenico

O gradnji zimskega športnega centra na Zelenici nad Trzicem smo v našem listu sicer že poročali, vendar je v zadnjem času zadeva toliko napredovala, da bomo bralce spet lahko seznanili z mnogimi novimi podatki o tem. Pred kratkim je namreč trziška občinska skupščina pri splošni gospodarski banki dobila kredit v višini 43 milijonov dinarjev, tako da bodo z gradnjo smučarskega doma na Zelenici lahko takoj nadaljevali.

Doslej je dom s sredstvi Planinskega društva in s prostovoljnimi delom zgrajen do tretje faze. Po obstoječih načrtih bodo sedaj najprej uredili vodovodno zavezo, povežali objekt z električnim kablom, ki bo služil tudi za pogon žičnice, uredili zunanost doma in ga nazadnje opremili. K stavbi bodo napravili še dva prizidka — v prvem bo okrepčevalnica oziroma prehodni prostor za smučarje, v drugem pa bo prostor za smučič, pralnico in peči za centralno ogrevanje prostorov. Kot zanimivost naj povemo, da so doslej prostovoljci znesli do gradbišča 22 ton različnega

materiala, v prihodnje pa ga bodo morali še 133 ton. Medtem ko so morali prej večji del tovora znesti na ramah (prav vsega pa uro in četrt daleč od obmejnega gostišča do novega doma), pa jih bo v prihodnje precej razbremenila žičnica na Zelenico — sprva bo namreč lahko obratovala kot tovorna — ki jo bo v kratkem pričelo graditi turistično in avtobusno podjetje Kompas.

Žičnica na Zelenico bo zgrajena v dveh delih z vmesno postajo nedaleč od gostišča pri vhodu v novi ljubeljski predor, medtem ko bo zgrajena postaja pri koči, ki jo gradi trziško Planinsko društvo. Sprva je tudi žičnico nameravalo zgraditi PD, ker pa je podjetje Kompas ob novem predoru hotelo zgraditi menjalnico in svojo turistično prodajalno, so Kompasu pristojni organi to sicer dovolili, vendar so mu za pogoj postavili, da na Zelenico zgradi tudi žičnico. Kompas je za gradnjo že dobil kredit v višini 240 milijonov dinarjev. Ker so tudi načrti že narejeni, bo podjetje Metalna z delom lahko takoj pričelo. — Naj-

prej bodo začeli graditi zgornji del, ki bo prišel v poštev predvsem za smučarje. Predvidevajo, da bo dograjen še pred to zimo, medtem ko bodo spodnji del pričeli graditi prihodnje leto.

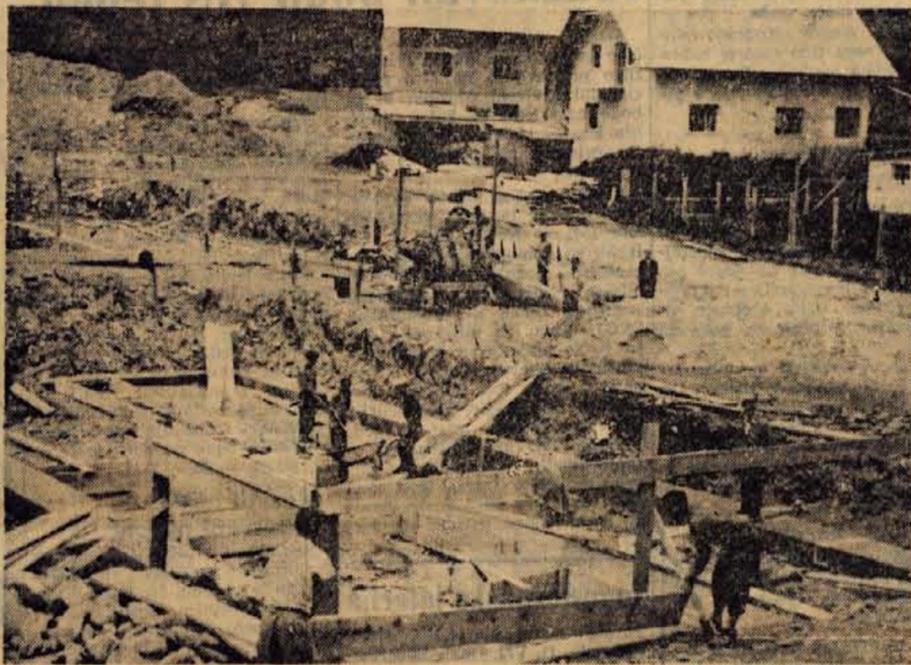
Tako bo Zelenica že prihodnjo zimo res pravi zimski športni center, ki ga bo razen žičnice z ostalo Gorenjsko in sosednjo Avstrijo povezovala še nova cesta na Ljubelj. Ker so snežne razmere na Zelenici izredne (sneg se tu obdrži vse do julija), je za to zimsko središče že sedaj veliko zanimanje. Predstavniki odbora za izgradnjo centra menijo, da bo 85 sedežev in 58 ležišč v novem trletnem smučarskem domu kmalu premalo, zato bodo poskušali sčasoma v Bornovem gradu tik ob novi cesti urediti hotel; s platoja, kjer je ljubeljsko gostišče, novi predor in omenjeni grad, pa naj bi speljali sankarsko progo. Teren zanj so si ogledali že nekateri ugledni tuji strokovnjaki in menijo, da je za to vrsto športa zelo prikladen. Po načrtih, ki tudi za sankarsko progo že obstajajo, bo investicija veljala blizu 15 milijonov dinarjev. — J. Z.

Prihodnje leto na Vršču nov Tičarjev dom

Jesenice — Vršič ima zaradi naravnih lepote, alpske ceste in elektrifikacije idealne pogoje za ureditev mednarodnega visokogorskega turističnega centra. Jeseniški planinci so nameravali že pred desetimi leti zgraditi nov in sodoben planinsko-smučarski turistični objekt. Predvidena gradnja objekta, ki bi nadomestil že 60 let staro Erjavčevovo kočo, je odpadla, ker PD Jesenice ni našlo razumevanja. Ker stari in dotrajani objekti — to je Erjavčeva koča in Tičarjev dom — ne morejo več služiti sedanjemu razvoju in željam domačih in tujih obiskovalcev.

Jeseniški planinci puške niso vrgli v koruzo, marveč nadaljevali z akcijo in delno že uspeli. Odločili so se za gradnjo novega Tičarjevega doma. Razen sedanjega, ki ga bodo po dograditvi novega podrli, bo dograjen že prihodnje leto nov, prostorn in moderen ter sodobno urejen Tičarjev dom. Doslej je uspelo PD Jesenice dobiti 20 milijonov sredstev za začetna dela, s katerimi bodo pričeli takoj. V želji, da bi nudili planincem čimprej prijetno bivanje na Vršču, so se odločili organizirati ob nedeljah prostovoljno delo za ureditev okolice in pripravo gradnje. Organizirali bodo prostovoljne planinske delovne brigade in tako prispevali k čimprejšnji dograditvi doma, za katerega so prepričani, da bo dograjen prihodnje leto. PD Jesenice bo namreč takrat slavilo svojo 40-letnico.

Prva delovna akcija za gradnjo novega Tičarjevega doma na Vršču bo jutri (14. julija). Odbor za gradnjo doma in odbor PD Jesenice pričakuje, da bodo delovne akcije v počastitev 40-letnice PD Jesenice in 60-letnice planinstva v tem kotu prelepe Gorenjske, uspeli. — U.

V Češnjicah v Selski dolini so začeli graditi dva devetstanovanjska bloka. Ta dva bo gradilo podjetje Niko, tretjega pa namerava zgraditi MLIP

Prebivalci Mojstrane in Dovlj po večini delajo na Jesenicah. Ko pripelje prvi popoldanski vlak, se napoti cela kolona od železniške postaje proti naselju

Želimo objektivno kritiko

Splošno težavni pogoji gostinstva kot panoge, posebej pa še v manjših krajih, kot je to v Sk. Loki, niso nova stvar. Pripominjamo, da se jim v Skofji Loki pridruži še kak drug činitelj, ki spravlja »Kronos« v še težavnejši položaj.

Zastareli gostinski obrati dostikrat onemogočajo sodoben in tudi cenejši način poslovanja. Vzdrževanje takšnih obratov pa je tudi zelo drago. Razen tega imamo v svojem obsegu tudi obrate, ki niso naša last in nas bremenijo z zelo visokimi najemninami. Materialni pogoji so razlog, da podjetju primanjkuje kvalificiranih gostinskih delavcev. Naše podjetje ima za svoje delavce samo eno stanovanje, razumljivo pa je, da sposobni kadri ostanejo tam, kjer se jim nudijo boljši pogoji. S tem v zvezi se pojavlja, da nudenje uslug dosti-

krat ni na takšni ravni, kot bi moralo biti in kot si tudi sami želimo. Slabim pogojem se pridružuje še visok prometni davek (25 odst. na prodajno ceno alkoholnih pijač) in ostale visoke obveznosti do družbene skupnosti ter stalno naraščanje cen živilskih artiklov.

Mnenja smo, da bi nekaj teh problemov moral poznati vsak, kdor se hoče spuščati v pisanje o gostinskem podjetju »Kronos«. Predvsem pa bi moral biti poučen o formiranju cen gostinskih uslug.

Ker se pisec članka v Glasu z dne 29. 6. 1963 spušča tudi v formiranje cen gostinskih uslug, poudarjamo, da se formirajo na isti način kot v vseh ostalih gostinskih podjetjih. Zavedamo se tudi tega, da notranja organizacija podjetja, ekonomska in smotrna nabava, gospodarjenje na splošno in zavesten odnos do dela vsakega člana kolektiva vplivajo na formiranje cen in stroškov.

Sicer pa ta stvar ne more iti tako daleč, da bi se cene pijač lahko primerjale s cenami gostinskih podjetij. Nabavni cení grozota približno še procenke, iz katerih se morajo kriti vsi stroški in iz katerih bi moral

ostati še del za razširitev dejavnosti. Zato je nepravilno in neobjektivno delati iz cen pijač na kopališču »Sora« največji problem letošnje sezone v Skofji Loki.

O cenah za jedila se pisec sploh noče pogovarjati, ker se po njegovem mnenju ne morejo primerjati s cenami drugih podjetij, kar pa ni resnično. Mogoče pisec misli, da delamo pod nekimi izrednimi pogoji in bi morale biti cene neprimerne nižje. Morda zaveda »visokemu« standardu gostinskih delavcev v Skofji Loki?

Vprašamo se, s kakšnim razumevanjem zahteva pisec, da bi morali odstopiti prostor znotraj gostinskega obrata za kopalne omariče? Ob tej zahtevi ni vprašal, kdo naj bi križ zvišano izgubo, ki bi nastala s krčenjem gostinskih prostorov?

Obratovanje terase restavracije »Turist« ne bo zaživel toliko časa, da se ne bodo spremenili sanitarne pogoji (premalno stranišč in premajhna kuhinja). Izvršiti pa je treba tudi druga večja popravila, ki so nujna za normalno poslovanje terase.

Pisec članka dobro ve, da restavracija »Turist« ni naša last in da naše podjetje takšnih investicij na tujih osnovnih sredstvih ne bo zmoglo še lep čas. Razen

Ob Savi Dolinki

● **NA JESENICAH** je med otroki premalo zanimanja za učenje plavanja. Uprava letnega kopališča je razpisala sprejem v plavalno šolo za začetnike, ki je namenjena predšolski mladini. Čeprav večina predšolskih otrok še ne zna plavati, se je odzvalo razpisu samo deset otrok. Ker je učenje plavanja brezplačno, bi bilo pričakovati, da bi starih vsaj tiste otroke, ki jih pošiljajo vsak dan na kopališče, prijavili v plavalno šolo, saj bi s tem koristili otrokom in razbremenili same sebe sicer gledajoč otroke na kopališču.

● **ANSAMBEL NARODNIH PLESOV SVOBODE JESENICE**, ki je angažiran tudi v letni sezoni z rednimi nastopi na Bledu, je prejel te dni vabilo za gostovanje v Udinah v Italiji. To in že prejela vabila za gostovanje v Trbižu v Italiji in v Beljaku v Avstriji dajejo ansamblu z leta v leto večje priznanje. To pa ansambel v resnici zasluži, saj vadi redno po dvakrat tedensko in s tem skrbi za kvaliteto vseh plesov, ki jih ima naštudirane. Medtem ko sta bila nekoč godba na pihala in pevski zbor najbolj poznana odseka jeseniške Svobode, je danes v ospredju ansambel narodnih plesov, ki pleše razen slovenskih tudi ples ostalih jugoslovanskih narodov v originalnih narodnih nošah, ki so last družva.

● **NA JESENICAH** je balinarski klub na Plavžu nedavno dogradil novo dvostezno balinišče, ki so ga odprli v nedeljo. Balinišče na Plavžu je eno najbolj sodobneje opremljenih, za kar gre priznanje klubu in vsem članom-balinarjem, ki so s prostovoljnimi delom prispevali k dograditvi daleč naokrog najlepšega balinišča. Kakor za otvoritev, bodo tudi v bodoče organizirali na novem balinišču razne domače in tudi mednarodne turnirje.

Dolgoletna želja prebivalcev Zalega loga, da bi dobili novo šolo, se je končno pričela uresničevati. Na sliki: prva dela na zemljišču, kjer bo stala šola

Škofja Loka - zaščiteno mesto

Zavod za spomeniško varstvo Škofja Loka je izdelal predlog za ambientsko zaščito mesta Škofje Loke in pripadajočih naselij Puštala in Stare Loke. Predlog je obravnavala občinska skupščina na seji 19. junija 1963 in sprejela odlok o zaščiti zgodovinskega področja mesta Škofje Loke s Puštalom in Staro Loko. Običajno je vsak odlok pust v svoji strogo oblikovani zovoric, in ker se tu in tam pojavljajo glasovi o nesmiselnosti tega ali takšnega odloka, ker bo po njem menda »vse prestvedano« (vsako popravilo mestnih hiš v mejah, ki jih navaja ta odlok), ne bo odveč, če spregovorimo o tem nekaj besed.

Odlok o zaščiti zgodovinskega področja mesta Škofje Loke navaja meje tega področja, ki potekajo na kratko povedano — od kamnitega mostu ob desnem bregu Selsčice do konca grajskega obzidja pri tovarni LTH, po obzidju mimo Kranceljina (v odloku je navedena točna meja po parcelah) do ceste v Poljansko dolino, prek ceste na levi breg Poljansčice in čeznj ob Hudčevi hri na desni breg do višine kopalnice, od tu do puštalskega gra-

du, pa do Hribca tako, da meja zajame Hribe in stavbe na obeh straneh ceste do levega brega Poljansčice. Od tu potem po desnem bregu Selsčice do kamnitega mostu, kjer zajame še kompleks Koširjevega mlina in obe hiši pred mostom. Razen tega je zaščiten tudi Krevsov mlin z vsemi pripadajočimi poslopji in »otokom«. Stara Loka pa je zajeta od hiše št. 5 na Cesti talcev (Dolenčeva hiša) v loku ob Stari Loki do odcepa poti v Crngrob, od tam po poti v Virlog, tako da zajame staro župnišče in gre nato po obzidju vrta starološkega gradu (doma slepih) in pride po vrhni terasi zopet do Dolenčeve hiše.

V objemu meja je res uvedena najstrožja zaščita, ki pa nikakor ni taka, da bi moralo v zaščitenem pasu odmrati vse življenje. Cilj odloka o zaščiti je, da se vsa dela v zaščitenem območju opravljajo pod vodstvom pristojnega zavoda za spomeniško varstvo, da se čim varneje ohrani podoba srednjeveškega mesta z bližnjim obdajajočim ga okoljem. Le tako se bo mesto Škofja Loka obranilo raznim gradbenim posegom, ki bi uničili razen zunanje podobe tudi njeno prihodnost v kulturnem turizmu (spominimo se samo razprav ob zidanju stolpnice v Koprul). Nedvomno je namreč Škofja Loka danes eno izmed najbolje ohranjenih starih mest, če že ne edino, ki že privablja in bo še bolj privabljalo vedno več obiskovalcev.

K sreči je urbanistični program spoznal vrednost starega dela mesta in so se načrtovanci

novoga, severnega predela dosledno držali načel spomeniškega varstva, čeprav še ni bil izdan odlok o zaščiti. Tako je morda prav v Loki doseženo obojestransko razumevanje med težnjami spomeniškega varstva in urbanističnim načrtom, ki razen upoštevanja zahtev spomeniškega varstva teži za povezavo novega dela mesta s starim v čim lepšo celoto.

Ob odloku o spomeniški zaščiti so se pojavile tudi govornice o popravilu starih hiš in o pogojih stanovančev v njih. Najprej je treba iz zgodovine spoznati dejstvo, da so vse stanovanjske hiše bile še pred dobrimi sto leti namenjene veliko manjšemu številu stanovančev in da so danes prenaseljene. Prej zračna dvorišča so danes natrpana z dozidavami, arkadni hodniki namenjeni prvotno cirkulaciji zraka so danes v večini primerov zazidani in dvorišča prenapolnjena z drvnicami in drugimi prizidki (kurniki), ki ovirajo zračenje. Ker pa je tudi kanalizacija skoro še srednjeveška (te odlok ne ščiti), je vlaga po vsem zgoraj povedanem in še ob drugih čimteljih danes res skoro nerešljiv problem. V zadnjem času starih stavb niti niso popravljali. Vse, kar je bilo opravljenega, so bila tekoča in najnujnejša dela. Več je bilo adaptacij trgovskih lokalov, ki pa celotnih stavb niso zajele. Vzrok tej stagnaciji je bila delitev sta-

narine v razmerju 50:50 na amortizacijo in sklad hiše, in to proporcionalno. Taka delitev je bila administrativna in krivična, saj je stara hiša razpolagala je z 12 do 20 dinarji dohodka na kvadratni meter koristne stanovanjske površine, potrebovala pa je 40 do 50 dinarjev dohodka, če ne še več. Nova zgradba pa je imela 35 do 65 dinarjev dohodka, čeprav bi rabila le 25 do 30 dinarjev. Tako so se ustvarile skunne revnih in bogatih hiš. Hkrati s tem so ob izredno dobri stanovanjski gradnji preveč zanemarjali stanovanjski fond v starem delu mesta in sanacije v njem. To je sedaj rešeno z nekaterimi novimi odloki, ki rešujejo ta vprašanja. Sprejeti odloki in odlok o zaščiti tem asanacijam ne bo nasprotoval, nasprotno, še podpiral jih bo. Seveda bodo pa spomeniškovarstveni organi imeli določene zahteve, ki bodo sicer v duhu odloka in zakona o varstvu kulturnih spomenikov in pa seveda s težnjami stanovančev. Tako so razne bojzani, da odlok o zaščiti Loke zapira mesto v neprodušno zaprt sarkofag brez osnove in stvarne nodlane. Res pa je tudi, da je želja vseh, ki se ukvarjamo s spomeniškim varstvom, da bi se določila spoštovana in da bi dosegli skupen jezik pri obravnavanju posegov v starem delu mesta.

A. Pavlovec

Slikar Albin Polajnar razstavlja na Bledu

„Razdvojena sedanost“

Slikar ALBIN POLAJNAR je na Bledu v predvečerju festivalne dvorane razstavil 14 slik. Izbral jih je izmed svojih del, ki so nastala v letih 1959 do 1963 in je torej razstava nekakšen majhen obračun slikarjevega petletnega dela.

Slikarstvo Albina Polajnarja črpa motiviko v naravi — pretežno krajini. Narave ne kopira, ampak jo spreminja v simbole. Tako mu npr. cvetoče drevo pomeni simbol

pomiadi, cvetenja nasploh in skuša v gledalcu vzbuditi asociacijo na »cvetoči čas« (slika iz leta 1963). Ponekod so ti simboli že abstraktni znaki nekoga določenega predmeta (npr. sončnice slika Dežela sončnice). Od prvih del do danes lahko sledimo razvoj, ki vodi do vedno zapletenejših simbolov in do opuščanja podrobnosti. Hkrati s tem se bo tanjšala tudi vez z realnim svetom, ki je danes v slikarjevem delu še močna. Prav zaradi tega se mi zdi pomemben naslov slike »Razdvojena sedanost« (1963). Predvsem naslov, s sliko je morda slikar hotel opozoriti na sodobno razdvojenost, bodisi idejno ali kako drugo ali notranjo razdvojenost današnjega človeka. Mimogrede pa je opozoril tudi na lastno umetniško razdvojenost, ki jo kažejo dela. Opazna je v njihujtu med simboliko in razvojem te do abstrakcije in med realizmom. Poseben akcent je tudi slikarjeva skicijska tehnika, redko posute in z lopatico nanesene močne barvne lise in skoznje prosevajoče zglijen ton podosnove in strukture platna. Slikar skuša tako doseči fino, rahlo občuteno atmosfero slike in jo takoj zabrisa s težkimi barvnimi lisami. Nastala slika vzbuja videz nedokončane slike-skice. Če na hitro preletimo slikarstvo — vsaj del — bomo opazili podobne težnje: opuščalo je podrobnosti in se vse bolj zadovoljevalo z osnutkom ali s skico. Tam, kjer je en slikar pričel, je drugi že končal in prepustil gledalčevi fantaziji, da dopolni in konča sliko. V tej smeri so bili doseženi lepi uspehi, ni pa poti naprej.

Razdvojenost torej povsod in ne samo v naslovu slike. Mislim, da bo slikar našel pot, ko bo zbral dobre strani doedanega iskanja in jih povezal z že danes opaznim lastnim izrazom. Da pa je tega vsaj delno dosegel, pomeni zanj uspeh. — A. Pavlovec

Drago Vresnik ZAKLAD NA OBALI

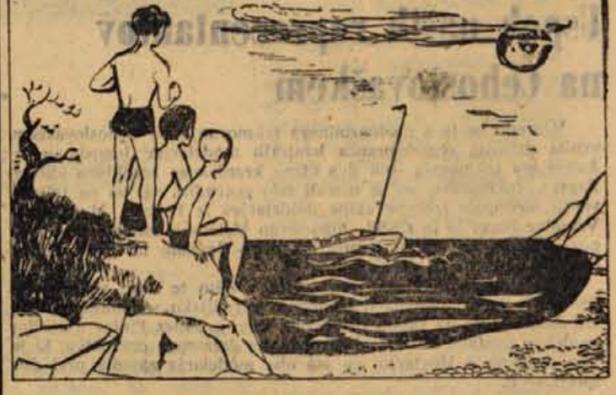
Sklenili so, da bodo na šotor pritrtil napis. Mišo je hotel to brž opraviti, toda potegnila sta ga s seboj v morje. Napihnil so balonček in se imenitno zabavali.

Nenadoma jih je zmotil hrup motornega čolna, ki je plul naravnost proti zalivu.

»Nikogar ne pustimo blizu,« je rekel Mišo. »Ali bomo pirati ali samo navadne žabe?«

»Kaj, če je patrolja?« se je ustrašil Jure. »Nismo vprašali, če lahko taborimo.«

»Kdaj pa so pirati koga proslili?« je ugovarjal Mišo.

Čoln se je bližal. Bil je majhen, lično izdelan in bele barve. Na krmi je nosil ime: Galeb. Poleg motorja je imel tudi jambor za jadra. Za volanom je sedel suhljat mož, ob njem pa deklica kakih desetih let. Bila sta presenečena, ko sta zagledala zagorele dečke.

»Pirati so nepremično čakali, kaj se bo zgodilo.«

»Navadni izletniki so,« je rekel Bojan.

»Slabo kaže,« je rekel Mišo. »Gorje, če se nam usedeta za vrat.«

»Umaknimo se raje, dokler je še čas,« je menil Jure.

»Nikamor ne pojdemo,« je odločno pribil Mišo.

Mož, ki je porinil čolna na plitvino in pomagal deklici na obalo jim je pomahal z roko. Fantje so se obotavljali.

»Grem jaz, če se ti ne upaš,« je rekel Mišo.

»Kdo si ne upa?« Bojan je bil užaljen. »Prenaglit si ne smemo!«

»Tudi jaz mislim tako,« je soglašal Jure.

»Ti, mamin srček!« je rekel Mišo. »Ce boš tako slab kuhar, kot si pirat, se preselim na kak otok za Robinsona.«

»No, molčita,« je rekel Bojan in se odpravil proti tujcema.

Razstava o Prešernovi brigadi

KRANJ — Gorenjski muzej v Kranju prireja razstavo v počastitev 20. obletnice ustanovitve prve gorenjske partizanske brigade VII. SNOUB »Franceta Prešerna« v vseh spodnjih prostorih galerije Prešernove hiše v Kranju. Razstava bo odprta od 13. do 26. julija 1963. Razstavljenih bo nad 150 fotografij iz življenja Prešernove brigade med NOB in okrog 20 slik s povojnih zborovanj. To so fotografije o ustanovitvi brigade, s pohoda na Dolenjako, o vrnitvi na Gorenjako, o boju na Pokljuki, o akcijah v letih 1943-44, o prenosu ranjencev s Primorskega na Notranjsko in o nemški februarški ofenzivi. Razen tega bodo razstavili tudi nekaj eksponatov — kompletno partizansko uniformo z opremo, žheo in vrček s Turjaka, kompas, daljnogled, puško in nekaj specialk. Prikazali bodo med drugim tudi literaturo Prešernove brigade. — T. J.

Albin Polajnar »Dežela sončnice« — olje

VIKTOR GOLOSOVSKI Želim verjeti

»Ne, vse ni jasno,« sem nasprotoval. »Prejle ste prebrali pisma Ljudmille Zajkovske, ki jih je poslala svojemu soprogu. Denite roko na srce pa recite, če je mogoče, da bi isti človek napisal takšna pisma možu in tole poročilo gestapovskemu načelniku Körnerju? Da, vem, da je to rokopis Zajkovske. Pa vendar obstajajo razen razumskih tudi srčni razlogi. Mar ni tako?«

»Zastavljate mi frazerska vprašanja,« je odgovoril po kratkem premoru. »Nihče ne sprašuje, kaj pravi moje ali vaše srce. To nikogar ne briga. Mi smo znanstvena ustanova, ki dela na temelju dejstev, golih dejstev. In to strogo preverjenih. In preverjena dejstva govorijo proti Zajkovski. In biro oblastnega komiteja zastopa prav takšno stališče, kajti dejstva so trdna. Mladi ste še in smodnika niste povohali. Mi pa smo imeli tiste čase priložnost, da smo se večkrat hudo razočarali v ljudeh. Kam bi prišli, če bi opravičevali izdajavce in se opricali na te vaše »srčne razloge?«

Človek bi mu težko oporekal. Toda sam mu nisem pritrnil. Vedel sem to, česar ni mogel vedeti. Vedel sem, kdo je Maša in videl njene oči. Zato sem odgovoril:

»V redu, pustiva čustva. Prav imate, popolnoma! Dejstva potrebujemo. Mi boste pomagali, če jih bom poskušal najti?«

»Mar želite dokazati, da je Zajkovska nedolžna?«

»Da.«

»Zakaj?«

Vprašanje me je potisnilo v neroden položaj.

»Čemu — zakaj? Krivico želim sprati z imena poštene komso-molke, če je bila v resnici poštena.«

Tomilin me je pronicljivo pogledal. Najbrž je pomislil, da imam razloge, ki jih ne pozna, pa jih želim zamočlati. Vsa stvar mu očitno ni ugajala. Vendar bi ga moral nujno pridobiti za svojega zaveznika: brez njegove pomoči ne bi mogel ničesar storiti.

»Poskušajte me prav razumeti,« sem dejal. »Pravite, da delate s strogo preverjenimi dejstvi. Naj bo tako. Toda dopustite, da bi ta dejstva znova preverili, kajti prišlo je do malega dvoma.«

»Sam ne tvornim v njihovo resničnost,« je suho odgovoril. »In nasploh — vaš poskus se mi zdi nesmiseln. Volga se izliva v Kaspijsko morje. To dejstvo lahko preverjate v nedogled pa se še za dlako ne bo spremenilo. Vendar ukrepajte tako, kot se vam zdi potrebno. Kaj vas najprej zanima?«

»Je o dejavnosti Zajkovske v nemškem zaledju karkoli znano?«

»Ne, o tem ne vemo ničesar. Vse ljudi, s katerimi je ilegalno sodelovala, so postrelili. Delala je kot radiotelegrafistka mestnega komiteja. Pri njej je bila radijska postaja. Sporočila je pošiljala v štab partizanskega odreda.«

»In kaj je počevala ilegalno? Je karkoli delala?«

»V mestni upravi. Bila je tajnica splošnega odseka.«

»Mar ni nikogar, ki jo je takrat poznal ali vsaj videl?«

»V mestu živi neki Kavalčuk. V upravnem posloplju je skrbel za kurjavo. Vendar bi ga zaman poiskali. Dejal bo, da je bila Zajkovska tajnica in to je vse. To je nekoč že povedal. Njegove izjave so v tem svežnju.« — Tomilin je premolknil pa pristavil: »Mar se splašča hoditi po isti poti, ki smo jo prehodili že mi pred mnogimi leti? Prišli boste do enakega sklepa. Če v tej stvari želite najti res kaj novega, morate odkriti predvsem nov način iskanja.«

Res je imel prav.

»Mi lahko svetujete?« sem poprosil.

Tomilin je odkimal.

»Ne vem, ne vem... Povem vam: zastoj zapravljate čas.«

Tako se je končal najin pogovor. Pozvonil je telefon. Tomilinu so sporočili, da se bo čez pol ure pričela seja biroja oblastnega komiteja, ki ji mora prisostvovati.

Poslovil sem se in se vrnil v hotel. Zima v Pribelsku je bila topla. Snega še ni bilo. Drobno je deževalo. Po širokem bulvarju so drveli avtomobili in trolejbusi. Ljudje so hiteli: ženske z dežniki, dijaki s torbami, nasmejana dekleta in fantje. Pred blesteče razsvetljenimi vhodi v kinematografe so se drenjale množice.

V mestu se je odvijalo vsakdanje življenje. V mislih sem nenadoma videl podobo tega mesta, vendar brez veselja in glabe, mračnega, nerazsvetljenega in tihega. Takšno je bilo mesto med okupacijo. V njem je živel Ljudmila Zajkovska. Prav po tej ulici je hodila vsako jutro v poslopje mestne uprave. Uprava je bila v petnadstropnem sivem posloplju, kjer je bil zdaj mestni sovjet. O čem neki je razmišljala, ko je gledala nemške častnike in vojake? Mar se jih je bala, jih sovražila — ali pa jim je poslušno in zvesto služila?

V hotelski sobi sem vnovič prebral vseh šest pisem. Dvom, ki ga je v moji duši zasejal Tomilin, je spet splahnel. Spet sem verjel pisnišni in ženski, ki jih je napisala v strašnem poletju 1941. leta. Slovesno sem prisegel, da ne bom odnehal, dokler ne bom pojasnil te zadeve.

Po večerji sem pričel premišlevati o vprašanjih, ki jih bom jutri zastavil Tomilinu. Poskušal sem najti nov način pristopa k stvari, novo metodo... Iskal sem... Vendar je bilo vse zaman.

Naslednjič me je vodila arhiva utegnil sprejeti šele ob koncu delovnega časa. Pomislil sem, da je tako storil, ker se je želel čimprej znebiti dolgočasnega obiskovalca. Preostalo mi je le malo časa in tako sem se takoj lotil bistva.

»Kako ste zvedeli, da je bila Zajkovska od 8. julija do 26. septembra 1942. leta v zaporu?«

»Obstajajo ustrezni dokumenti,« je odgovoril Tomilin, ki ga je moje vprašanje malce začudilo. — »V policijskem arhivu smo odkrili uradni zapisek o prehrani zapornikov. Ime Zajkovske lahko sledite od 8. julija do 26. septembra 1942. leta. 27. septembra so jo izpisali iz seznama za hrano.«

»In kaj se je z njo zgodilo?«

Tomilin je skomignil z rameni.

»Morda so jo ustrelili?«

»Morda, morda pa so jo tudi izpustili. O tem ne vemo ničesar. Tovaršice, ki so bili z njo aretirani, so ustrelili v začetku 1943. leta. Njenega imena ni na seznamu ustreljenih.«

»Je bila v celiči sama?«

